

Автор: Максұтова Алтынай Бектасқызы

Пән: Қазақстан тарихы

Сынып: 5-сынып

Бөлім: Үйсіндер мен қаңлылар

Тақырып: Үйсіндер туралы жазба деректер Зерттеу сұрағы: Қытай авторлары үйсіндердің өмірін қалай сипаттады?

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	5.3.1.2 – ежелгі мемлекеттік бірлестіктердің құрылуын түсіндіру ; 5.1.2.2 – әлеуметтік топтардың ерекшеліктерін түсіндіру;
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар: Үйсін тайпасының зерттелуі туралы біледі; Оқушылардың басым бөлігі: Үйсін қоғамының ерекшеліктерін сипаттайды; Кейбір оқушылар: Үйсін тайпасының қоғамдық өміріндегі өзгерістерді анықтай алады
Тілдік мақсаттар:	Оқушылар: Тақырып бойынша өз беттерінше ізденіп қосымша материалдармен жұмыс істей алады. Негізгі сөздер мен тіркестер: күнби, гуьнмо, Қызыл аңғар, күнби, Елжау , таңба-мөр, жеке меншік, Талқылауға арналған тармақтар: 1. Үйсіндердің орналасуы және деректер 2. Үйсіндердің шаруашылығы 3. Қолөнері мен саудасы Дамыту сұрақтары: Сіз неліктен ..... екенін айта аласыз ба? -Үйсін қоғамының әлеуметтік құрылысы мен оның мемлекеттік ұйымы несімен ерекшеленеді? - Үйсін мемлекетінің болғанын қалай дәлелдеуге болады? Жазылым бойынша ұсыныстар: кесте толтыру Айтылым бойынша ұсыныс: дәлелдемелер, сұрақ-жауап
Күтілетін нәтиже:	
Бағалау критерийлері:	Үйсін мемлекеттік бірлестігінің құрылу алғышарттарын анықтайды *Үйсін мемлекетінің саяси құрылымын атайды. *Үйсін мемлекетінің басқару жүйесін біледі; *Үйсін мемлекетінің әлеуметтік құрлымын атайды.
Құндылықтарды дарыту:	Т.Тұрлығұлов «Қазақ елінің қысқаша тарихы» Алматы «Рауан»1996. «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасының 2-ші «Қоғамымыздағы ұлттық бірлік, бейбітшілік пен келісім» бағытымен байланыстыру.
АКТ-ны қолдану дағдылары:	Интерактивті тақта, ноутбук
Пәнаралық байланыс:	Дүниежүзі тарихы, қазақ әдебиеті
Бастапқы білім:	Ерте темір дәуірінде Жетісу жерінде өмір сүрген тайпалар өркениеті

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар

Сабақтың басы (8 минут)	1.Сәлемдесу, Сергіту және ынтымақтастық ахуал «Әдептілік белгісі» Ұйымдастыру кезеңі Қайталау сұрақтары «Ия. Жоқ» 1.Тасмола мәдениеті екі жерлеу орындарынан тұрады- 2.Томирис тиграхауда сақтарының патшайымы - 3.Ескендір Зұлқарнайынды кері шегінуге мәжбүр еткен сақтар мен соғдылар – 4. «Бәйгетөбе» обасынан «Алтын киімді патшаны» тапқан археолог К. Ақышов – 5. Есік қорғанынан табылған «Алтын адамның» саусағында екі алтын жүзік болған – 6. Савроматтар тиграхауда тайпаларымен көрші болған – 7. Берел патша қорымдарын жасаушылар «алтын қорушы самұрық тайпалары» дейді ежелгі грек тарихшылары - 8. Бесшатыр қорымынан 12 жебе түрі кездескен- Саралау тәсілі: бағалау Дескриптор: ерте темір діуірінің кейбір оқиғаларын атайды Бағалау: смайлик , жұлдызша	Кеспе қағаз

Сабақтың ортасы
(24 минут)

Мәнмәтінмен жұмыс: Бөліп оқу, топта талқылау -

1-тапсырма: «Көңілді гүлдер» әдісі мен мәліметтерді жіктеу (әр оқушы гүл күлтешесіне бір дәлелдеме жазады, оқиды, соңынан гүл құрастырады)
1-қатар: Көк гүлдер - деректер, мәліметтер 1.Орналасқан жері 2.Қытай деректері 3.Ғылыми деректер 4.антропологиялық дерек 5.археологиялық дерек

2-қатар: Қызыл гүлдер –«Тақырыптағы жаңа сөздер» 1.абыз, 2.гуньмо, 3.бек, 4.Қызыл –Аңғар (Чигучень) 5.Таңба- мөр 6.үйсін 7.Жеке меншік 8.Күнби

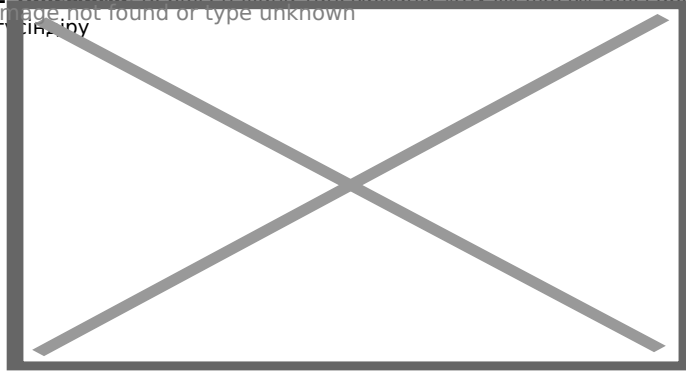
3-қатар: Сары гүлдер - «Сандар сөйлейді» 630 188000 (288000) Б.з.б. III ғ. 4-5 107 1000 Б.з.б. II ғ.

Саралау тәсілі: Жіктеу

Дескриптор: Үйсіндер туралы деректер айтады Жаңа сөздерге анықтама береді Тақырыптағы сандар мен мерзімдерді сипаттайды

Қалыптастырушы бағалау: смайлик , жұлдызша арқылы топтық бағалау

2-тапсырма: Берілген жаңа тапсырманы «Жүзім шоғы» әдісі арқылы
Image not found of type unknown
Толтыру

1-қатар	2-қатар	3-қатар
Шаруашылығы	Қолөнері	Сауда байланыстары

Саралау: тапсырма

Дескриптор: үйсін тайпасының шаруашылығын сипаттайды; үйсін тайпасының қолөнерін сипаттайды; үйсін тайпасының сауда байланысын сипаттайды;

Қалыптастырушы бағалау: смайлик , жұлдызша арқылы топтық бағалау

3-тапсырма: Кесте толтыру, топтар арасында тексеру, қорытынды тексеруді мұғалімнің өзі жүргізеді.

Үйсіндер туралы деректер	Үйсіндер туралы деректерді қайдан аламыз?
Үйсіндердің шығу тегі	
Аумағы	
Ордасы	
Халқының саны	
Бет-бейнесі	
Қоғамдық құрылысы	
Кәсіптері	

Саралау: тапсырма

Дескриптор: үйсін тайпасы туралы мәліметтер жазады

Қалыптастырушы бағалау: смайлик арқылы топтық бағалау

Деректер, суреттер сары, қызыл, көк қағаздар

Жүзім шоғы суреті,
Деректер суреттер

Сабақтың соңы (5-6 минут)	Қорытынды: Кері байланыс «ББҮ» әдісі <table border="1" data-bbox="316 159 1137 349"> <thead> <tr> <th data-bbox="316 159 539 210">Білемін</th> <th data-bbox="539 159 879 210">Білгім келеді</th> <th data-bbox="879 159 1137 210">Үйрендім</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="316 210 539 253"></td> <td data-bbox="539 210 879 253"></td> <td data-bbox="879 210 1137 253"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 253 539 295"></td> <td data-bbox="539 253 879 295"></td> <td data-bbox="879 253 1137 295"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="316 295 539 349"></td> <td data-bbox="539 295 879 349"></td> <td data-bbox="879 295 1137 349"></td> </tr> </tbody> </table> Үйге тапсырма: Үйсіндер туралы жазба деректер - кластер жасау	Білемін	Білгім келеді	Үйрендім										Кесте сызылған кеспе қағаз
Білемін	Білгім келеді	Үйрендім												
Рефлексия (2 минут)	-Сабақ/оқу мақсаттары SMART талабымен оқулық бойынша жас ерекшеліктеріне сәйкестендірілді. - Сынып оқу мен оқытуда көп қадағалауды қажет етеді. - Жоспарланған саралау шаралары бойынша оқыту тапсырмаларына белсенді қатысты. -Оқушыларды бірін-бірі оқытуға дағдыландыру арқылы уақытты тиімді пайдалануға үйрету керек. -жоспарға өзгеріс енгізген жоқпын.													
Қорытынды бағамдау: (1 минут)	Қандай екі нәрсе табысты болды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: «Көңілді гүлдер» әдісі мен мәліметтерді жіктеу (әр оқушы гүл күлтешесіне бір дәлелдеме жазады, оқиды, соңынан гүл құрастырады) 2: Үйсіндер туралы мәлімет кестесін толтыру: топтар арасында тексеріп, бағалауы және қорытынды тексеруді өзімнің жүргізуім. Қандай екі нәрсе сабақты жақсартта алды (оқытуды да, оқуды да ескеріңіз)? 1: Бірлескен оқу 2: Оқушылардың белсенділігі Сабақ барысында мен сынып немесе жекелеген оқушылар туралы менің келесі сабағымды жетілдіруге көмектесетін не білдім? 1- Оқушыларға деңгейіне қарай жеке тапсырмалар беру; 2 - Оқушыға тапсырма орындау барысында сенім көрсету, 3 - Кейбір оқушылар үшін ЖАДА әдістерін түрлендіру 4 - Мүмкіндігінше оқушыларды шығармашылық жұмыстарға тарту	Видео												